וְאִם לָאו, פְּסוּלָה. וְאִם סָמַךְ הַסְּכָךְ עַל עַמּוּדִים, וְהַכְּרָעַיִם הֵם דְּפָנוֹת, אֲפִלּוּ אֵין גּוֹבַהּ עֲשָׂרָה מֵהַמִּטָּה עַד הַסְּכָךְ, כְּשֵׁרָה, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ עֲשָׂרָה טְפָחִים מֵהָאָרֶץ עַד הַסְּכָךְ:

תרלא סֻכָּה שֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ וְיֶתֶר דִּינֵי הַסְּכָךְ. וּבוֹ י׳ סְעִיפִים:

א [א]סֻכָּה שֶׁחַמָּתָהּ וְצִלָּתָהּ * שָׁוִין מִלְּמַעְלָה, פְּסוּלָה, לְפִי שֶׁהַחַמָּה מִתְפַּשֶּׁטֶת בְּרִחוּקָהּ (א) וְיִהְיֶה לְמַטָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ. אֲבָל אִם חַמָּתָהּ וְצִלָּתָהּ (א׳) שָׁוִים מִלְּמַטָּה, כְּשֵׁרָה: **ב** (ב) [ב]אִם בְּרֹב מִמֶּנָּה צִלָּתָהּ מְרֻבָּה שְׁנֵי מַשֶּׁהוּיִין, וּבְמִעוּט מִמֶּנָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מַשֶּׁהוּ, בְּעִנְיָן שֶׁכְּשֶׁנְּצָרֵף יַחַד הַחַמָּה וְהַצֵּל שֶׁל כָּל הַסֻּכָּה יִהְיֶה צִלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ מַשֶּׁהוּ, (ג) כְּשֵׁרָה. הַגָּהּ: (ד) וְיֵשׁ (ג) מַחְמִירִין אִם הַסֻּכָּה גְּדוֹלָה וְיֵשׁ מָקוֹם שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, אַף עַל פִּי שֶׁבְּצֵרוּף כָּל הַסֻּכָּה הָוֵי הַצֵּל מְרֻבָּה (ר״ן סוף פרק קמא דסוכה (ט. ד״ה גרסינן)): **ג** [ג]דֶּרֶךְ הַסִּכּוּךְ לִהְיוֹת קַל, כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ מִמֶּנּוּ (ה) הַכּוֹכָבִים [ד]הַגְּדוֹלִים. הָיְתָה [ה]מְעֻבָּה כְּמִין בַּיִת, (ו) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ, (ג) [ג] כְּשֵׁרָה: **ד** [ו]הָיָה כִּסּוּי דַּק מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֲוִיר הַרְבֵּה, אֶלָּא שֶׁאֵין שְׁלֹשָׁה טְפָחִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וּבֵין הַכֹּל צִלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ, כְּשֵׁרָה: **ה** [ז]הָיָה הַסִּכּוּךְ מְדֻבְלָל (פֵּרוּשׁ מְבֻלְבָּל), וְהוּא הַסִּכּוּךְ שֶׁיִּהְיֶה מִקְצָתוֹ לְמַעְלָה וּמִקְצָתוֹ לְמַטָּה, כָּשֵׁר, (ז) [ח]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּין הָעוֹלֶה וְהַיּוֹרֵד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. [ט]וְאִם הָיָה (ח) בְּרֹחַב זֶה הָעוֹלֶה (ד) * טֶפַח אוֹ יוֹתֵר, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ יָרַד לְמַטָּה (ט) וְנָגַע בִּשְׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד, וְהוּא

א הָכִי דָּיְיקִינַן בַּגְּמָרָא דְּסֻכָּה כ״ב (ע״ב) מֵהַמִּשְׁנָה שָׁם (ע״א). ב מֵימְרָא דְּרַב יוֹחָנָן י״ט (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ הָרֹא״ש שָׁם (פ״א סי׳ לה). ג יְרוּשַׁלְמִי (פ״ב ה״ג) הֱבִיאוֹ הָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ג). ד רַמְבַּ״ם (פ״ה הכ״א). ה מִשְׁנָה שָׁם כ״ב (ע״א). ו מִשְׁנָה שָׁם וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ רַב וּשְׁמוּאֵל. ז שָׁם כְּדִמְפָרֵשׁ לָהּ שְׁמוּאֵל וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (שם ד״ה קנה) וְהַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה קנה) וֶהֱבִיאָהּ הַטּוּר. ח כְּאוֹקִימְתָא דְּאַבַּיֵּי שָׁם. ט כְּאוֹקִימְתָא דְּרָבָא שָׁם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ג] כְּשֵׁרָה. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) כָּתַב דִּבְדִיעֲבַד כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֹפֶן שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִטֹּל קְצָת מֵהַסְּכָךְ מִפְּנֵי (סֻכָּה) [אֵיזֶה סִבָּה], יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּכְשִׁירִים:

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א׳) שָׁוִים. וַעֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּשֵׁם בַּ״ח (ס״א) פּוֹסֵל בֵּין שָׁוִים מִלְּמַטָּה אוֹ מִלְּמַעְלָה, וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט): **ב (ג) מַחְמִירִין.** הַיְינוּ שֶׁלֹּא לֵישֵׁב בְּאוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, אֲבָל לִשְׁאָר הַחֵלֶק אֵין זֶה פּוֹסֵל אוֹתוֹ, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם הֶכְשֵׁר סֻכָּה. טַ״ז (סק״א):

ג (ג) כְּשֵׁרָה. וּלְבוּשׁ פּוֹסֵל כְּשֶׁאֵין הַמָּטָר יָכוֹל לֵירֵד בָּהּ, וְכֵן פָּסַק הַבַּ״ח (סי׳ תרלה סוף ס״א): **ה (ד) טֶפַח.** שֶׁאָז חָשׁוּב לִהְיוֹת אֹהֶל, וְאָמְרִינַן חֲבֹט רְמֵי:

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * שָׁוִין מִלְּמַעְלָה פְּסוּלָה. הִנֵּה בַּטּוּר הֵבִיא דַּעַת בַּעַל הָעִטּוּר לְהֵפֶךְ, וְלֹא הֵבִיא הַמְחַבֵּר אֶת דַּעְתּוֹ כְּלָל, מִשּׁוּם דְּהָרַמְבַּ״ם (פ״ה הי״ט) וְהָרִי״ף (י:) וְהָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ג) כֻּלָּם קָיְימִי בְּשִׁיטַת רַשִׁ״י (כב: ד״ה כאן), וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק פֹּה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, וַאֲנִי מָצָאתִי עוֹד רִאשׁוֹנֵי רִאשׁוֹנִים דְּסָבְרִי גַּם כֵּן הָכִי, וְהֵם הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (כב:) וְהָרִי״ץ גֵּאוּת (עמ׳ ק־קא):

ה * טֶפַח אוֹ יוֹתֵר וְכוּ׳ וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה מְכֻוָּן וְכוּ׳. הַמְחַבֵּר הֶעְתִּיק דְּבָרָיו מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (שם הכ״א). **מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאִם הָיָה רֹחַב הַקָּנֶה הָעֶלְיוֹן יוֹתֵר מִטֶּפַח, בָּעִינַן נַמִּי בָּאֲוִיר שֶׁבֵּין הַתַּחְתּוֹנוֹת יוֹתֵר מִטֶּפַח,** שֶׁיִּהְיֶה רָאוּי לְהוֹרִיד הָעֶלְיוֹן בֵּינְתַיִם. **אֲבָל הָרַמָּ״א דִּקְדֵּק וְכָתַב דְּהַיְינוּ שֶׁיֵּשׁ בָּאֲוִיר שֶׁבֵּין הַתַּחְתּוֹן טֶפַח, הוֹרָה לָנוּ בָּזֶה דְּדַעְתּוֹ** כְּמַסְקָנַת הָרִיטְבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (כב. ד״ה טומאה תחתיהן), **דְּכָל שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַתַּחְתּוֹנוֹת טֶפַח** [ב]**סַגִּי** [הַגְּרָ״א בְּבֵיאוּרוֹ וְהַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]. וּמַה שֶׁצִּיְּנוּ רַ״ן פֶּרֶק הַיָּשֵׁן וּבֵית יוֹסֵף בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ם, הוּא לְאַפּוּקֵי מִדַּעַת רַשִׁ״י (שם ד״ה שאין) וְתוֹסָפוֹת (שם ד״ה קורות) דִּסְבִירָא לְהוּ דַּאֲפִלּוּ אֵין בָּאֲוִיר שֶׁלְּמַטָּה פּוֹתֵחַ טֶפַח, אָמְרִינַן גַּם כֵּן חֲבֹט רְמֵי:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּקַבָּלַת טֻמְאָה עַל הַסְּכָךְ נֶאֱמַר וְלֹא עַל הַדְּפָנוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְהִזָּהֵר בָּזֶה, כִּי יֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תרכ״ט סָעִיף (ח׳) [ז׳] (סק״ט)]:

א (א) וְיִהְיֶה לְמַטָּה חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ. וְאָז יִתְבַּטֵּל הַמִּעוּט נֶגֶד הָרֹב, וְהָוֵי כְּאִלּוּ לֹא סִכֵּךְ כְּלָל. וּבְשָׁוִים מִלְּמַטָּה כְּשֵׁרָה, דְּיָדוּעַ (א׳) דְּאָז לְמַעְלָה מְקוֹם הַקָּנִים רְחָבִים מִן הָאֲוִיר: **ב (ב) אִם בְּרֹב מִמֶּנָּה וְכוּ׳.** דַּוְקָא בְּאֹפֶן זֶה, אֲבָל בְּהִפּוּךְ, דְּהַיְינוּ שֶׁמִּעוּט הַסֻּכָּה הָיָה צֵל הַרְבֵּה וּבְרֹב הַסֻּכָּה הָיָה חַמָּתָהּ יוֹתֵר מִצִּלָּתָהּ, בְּאֹפֶן שֶׁכְּשֶׁתִּצְטָרֵף כָּל הַסְּכָךְ בְּיַחַד יִהְיֶה הַצֵּל מְרֻבָּה, (ג) פָּסוּל: **(ג) כְּשֵׁרָה.** אֲפִלּוּ לֵישֵׁב תַּחַת אוֹתוֹ חֵלֶק שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, לְפִי שֶׁהוּא בָּטֵל לְגַבֵּי רֹב הַסְּכָךְ שֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּה: **(ד) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְכוּ׳.** דַּעְתּוֹ דְּאֶפְשָׁר דְּהַגְּמָרָא (יט:) לֹא אַיְירֵי רַק בְּסֻכָּה קְטַנָּה שֶׁהִיא שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, דְּאָז אָמְרִינַן דְּהַמִּעוּט שֶׁבָּהּ בָּטֵל לְגַבֵּי הָרֹב, אֲבָל בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁחַמָּתוֹ מְרֻבָּה, הוּא מָקוֹם חָשׁוּב, וְאֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּי שְׁאָר הַסְּכָךְ שֶׁצִּלָּתוֹ מְרֻבָּה, וְעַל כֵּן אֵין לֵישֵׁב בְּאוֹתוֹ חֵלֶק. (ג) אֲבָל לִשְׁאָר הַחֵלֶק אֵין זֶה פּוֹסֵל אוֹתוֹ לְכֻלֵּי עָלְמָא, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם הֶכְשֵׁר סֻכָּה. וְאֶפְשָׁר עוֹד, דְּאִם מַפְסִיק כָּל אֹרֶךְ הַדֹּפֶן בָּזֶה, בְּאֹפֶן שֶׁבְּמָקוֹם שֶׁצֵּל מְרֻבָּה לֹא יִשָּׁאֵר רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת, צָרִיךְ עִיּוּן עַל כָּל הַסֻּכָּה [פְּרִי מְגָדִים (מ״ז סק״א)]: **ג (ה) הַכּוֹכָבִים הַגְּדוֹלִים.** הַיְנוּ (ד) הַנִּרְאִים בַּיּוֹם בְּעוֹד שֶׁלֹּא שָׁקְעָה חַמָּה. וְהָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דִּלְכַתְּחִלָּה בָּעִינַן דַּאֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה יֵרָאוּ כּוֹכְבֵי לַיְלָה בְּתוֹכָהּ. וּבְדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב) הֵבִיא בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל דְּמֻתָּר לְסַכֵּךְ הַסֻּכָּה עָב הַרְבֵּה, דְּאִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֵרָאוּ בָּהּ כּוֹכָבִים, אַף עַל גַּב דְּבַלַּיְלָה אֵינוֹ רוֹאֶה הַכּוֹכָבִים, מִכָּל מָקוֹם בַּיּוֹם אִיכָּא חוֹרִים וּסְדָקִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״ג) דְּהַמֵּקֵל כְּוָתֵיהּ לֹא הִפְסִיד, וּבִפְרָט הֵיכִי שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ דְּאִם יַעֲשֶׂה הַסְּכָךְ דַּק יוֹתֵר יְנַשֵּׁב הָרוּחַ יוֹתֵר תּוֹךְ הַסְּכָךְ, וְיִצְטַעֵר בְּרוּחַ וּבְצִנָּה. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּאֶפְשָׁר לְעִנְיַן רְאִיַּת הַכּוֹכָבִים דַּי בְּכָל הַסֻּכָּה אִם הוּא רוֹאֶה רַק בְּמָקוֹם אֶחָד, מַה שֶׁאֵין כֵּן בְּאִם הָיָה מְעֻבָּה הַרְבֵּה מְאֹד עַד שֶׁאֵין הַגֶּשֶׁם יָכוֹל לֵירֵד בְּתוֹכוֹ, לְמַאן דְּאָמַר דִּפְסוּלָה, כָּל שֶׁיֵּשׁ אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּיַחַד (ה) סְכָךְ פָּסוּל מִקְּרֵי: **(ו) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ו) לֹא גְּדוֹלִים וְלֹא קְטַנִּים. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּמִכָּל מָקוֹם אִם הִיא מְעֻבָּה כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵין הַגְּשָׁמִים יְכוֹלִים לֵירֵד בְּתוֹכָהּ אֲפִלּוּ כְּשֶׁיּוֹרְדִין גְּשָׁמִים מְרֻבִּים, וְאִם כֵּן הָוֵי כְּעֵין בַּיִת, יֵשׁ לְהַחְמִיר וְלִפְסֹל מִשּׁוּם גְּזֵרַת בַּיִת. וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד כַּאֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִטֹּל קְצָת מֵהַסְּכָךְ מִפְּנֵי אֵיזֶה סִבָּה, (ז) [א]יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַמַּכְשִׁירִין: **ה (ז) וּבִלְבַד וְכוּ׳ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** דְּכָל פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה כַּחֲדָא חֲשִׁיב: **(ח) בְּרֹחַב זֶה הָעוֹלֶה טֶפַח.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּכָל (ח) קָנֶה וְקָנֶה מִן הַסְּכָךְ הָיָה רָחְבּוֹ טֶפַח, דְּאָז חֲשִׁיבֵי לוֹמַר בָּהֶן רוֹאִין וְכוּ׳: **(ט) וְנָגַע בִּשְׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁבַּסְּכָךְ הַתַּחְתּוֹן יֵשׁ גַּם כֵּן חָלָל בֵּין קָנֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּעָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. וּבְוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַמְּקִלִּין בָּזֶה, אָכֵן לְכַתְּחִלָּה נָכוֹן לְהִזָּהֵר בָּזֶה לָצֵאת יְדֵי כָּל הַדֵּעוֹת. וְעַיֵּן בְּדִבְרֵי קָרְבַּן נְתַנְאֵל (אות ד) עַל הָרֹא״ש (שם): **א (א׳)** רַשִׁ״י (כב: ד״ה כאן): **ב (ג)** דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ח ח״א): **(ג)** טַ״ז (סק״א) וּפָשׁוּט: **ג (ד)** הַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ה) וּמִכָּל מָקוֹם אִם נָטַל אַחַר כָּךְ מִקְצָת עֳבִי הַסְּכָךְ מֵעָלָיו, אֵין צָרִיךְ לְנַעְנֵעַ הַנִּשְׁאָר, אֲפִלּוּ הִנִּיחוֹ בְּבַת אַחַת,** כִּי אֵין שֵׁם סְכָךְ פָּסוּל מַמָּשׁ עָלָיו [שָׁם בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם]: **(ו) וַאֲפִלּוּ אֵין נִיצוֹצֵי הַשֶּׁמֶשׁ נִרְאִין בְּתוֹכָהּ** [טַ״ז (סק״ב)]: **(ז)** שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה, וְעַיֵּן בְּשִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ שכו): **ה (ח)** הָרַ״ן (י. ד״ה מתני׳ סוכה):

ליקוטי דברי הרב: א] אבל בשו״ע הרב (ס״ה) סתם כדעת הפוסלים [ומשמע שם שפסולה מן התורה]. **ב]** אבל בשו״ע הרב (ס״ז) כתב: והוא שיהא רוחב האויר כרוחב העולה או יותר ממנו, אבל אם היה פחות ממנו וכו׳ אין אנו רואין אותו כאילו ירד למטה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(י) שֶׁיִּהְיֶה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד שְׂפַת הַיּוֹרֵד. הַגָּהּ: דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ בַּאֲוִיר שֶׁבֵּין הַתַּחְתּוֹן טֶפַח, שֶׁרָאוּי לְהוֹרִיד הָעֶלְיוֹן, (יא) וְאָז כְּשֵׁרָה *אֲפִלּוּ חַמָּתָהּ מְרֻבָּה, שֶׁיְּהֵא הַצֵּל מְרֻבֶּה כְּשֶׁהַחַמָּה בְּאֶמְצַע (יב) (ה) הָרָקִיעַ (ר״ן פרק הישן (י. ד״ה מתני׳ סוכה) ובית יוסף (ד״ה היה) בשם הרמב״ם (פ״ה הכ״א)): ו [י]קָנִים הַיּוֹצְאִים לַאֲחוֹרֵי הַסֻּכָּה, כְּגוֹן שֶׁאֲחוֹרֵי דֹּפֶן אֶמְצָעִי בּוֹלְטִים קָנִים מִן הַסְּכָךְ, (יג) וְיֵשׁ בָּהֶם הֶכְשֵׁר סֻכָּה וְצִלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ וְשָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, כְּשֵׁרָה, (יד) אַף עַל פִּי שֶׁהַדֹּפֶן הָאֶמְצָעִי לֹא נַעֲשָׂה בִּשְׁבִילָם אֶלָּא בִּשְׁבִיל עִקַּר הַסֻּכָּה שֶׁהוּא לִפְנִים מִמֶּנּוּ: ז [כ]וְכֵן הַקָּנִים הַבּוֹלְטִים מִן הַסְּכָךְ לְצַד הַפָּרוּץ, וְדֹפֶן אֶחָד נִמְשָׁךְ עִמָּהֶם, כָּשֵׁר, (טו) [ל]אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה דֹּפֶן עַל (ו) הַצְּדָדִין יֶתֶר עַל שִׁבְעָה, וַהֲוָה לָן לְמֵימַר הֲרֵי גִּלָּה דַּעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל הַסֻּכָּה בִּדְפָנוֹת אֲרֻכּוֹת, וְדֹפֶן אֶחָד שֶׁנִּמְשַׁךְ עִם הַקָּנִים שֶׁל סְכָךְ אֵינוֹ מִן הַסֻּכָּה אֶלָּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ עוֹמֵד, וְנִמְצָא שֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא דֹּפֶן אֶחָד שֶׁהוּא הַדֹּפֶן הַנִּמְשָׁךְ, אֲפִלּוּ הָכִי כְּשֵׁרָה: ח [מ]סִכְּכָהּ בְּשַׁפּוּדִין (טז) שֶׁהֵם פְּסוּלִין לְסַכֵּךְ בָּהֶם, (יז) וְאֵין בָּהֶם אַרְבָּעָה, (יח) וְאֵין מֵהֶם אַרְבָּעָה בְּמָקוֹם אֶחָד, וְהִנִּיחַ בֵּין שַׁפּוּד לְשַׁפּוּד כִּמְלֹא שַׁפּוּד וְנָתַן שָׁם סְכָךְ כָּשֵׁר, פָּסוּל, (יט) [נ]שֶׁאִי אֶפְשָׁר (ז) לְצַמְצֵם שֶׁיְּמַלֵּא כָּל הָאֲוִיר מִסְּכָךְ כָּשֵׁר, וְנִמְצָא הַפָּסוּל מְרֻבֶּה. [ס]אֲבָל אִם הֶעְדִּיף סְכָךְ הַכָּשֵׁר מְעַט עַל הַפָּסוּל, [ע]אוֹ אִם הָיָה הַפָּסוּל נָתוּן שְׁתִי (כ) *וְנָתַן הַכָּשֵׁר (ח) עֵרֶב, אוֹ אִיפְּכָא, כָּשֵׁר, שֶׁאָז מִתְמַלֵּא כָּל הָאֲוִיר מִסְּכָךְ כָּשֵׁר. (וְדַוְקָא בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה, אֲבָל בְּסֻכָּה קְטַנָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת מִן הַשַּׁפּוּדִים (כא) פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה בְּמָקוֹם אֶחָד) (בית יוסף (ד״ה ומ״ש ואין) ומהר״א מפראג (בהגהותיו לטור)): ט [פ]בַּיִת הַמְקֹרֶה בִּנְסָרִים (כב) שֶׁאֵין עֲלֵיהֶם מַעֲזִיבָה (פֵּרוּשׁ טִיט וּצְרוֹרוֹת שֶׁמְּשִׂימִין עֲלֵיהֶם), וּבָא (ט) לְהַכְשִׁירוֹ לְשֵׁם סֻכָּה, (כג) דַּי בָּזֶה שֶׁיָּסִיר (כד) כָּל הַמַּסְמְרִים לְשֵׁם עֲשִׂיַּת סֻכָּה, *אוֹ שֶׁיִּטֹּל

י בְּרַיְיתָא שָׁם י״ט (ע״א) וּכְדִמְפָרֵשׁ לָהּ עוּלָא. כ שָׁם כְּדִמְפָרֵשׁ לָהּ רַבָּה וְרַב יוֹסֵף. ל הָרֹא״ש שָׁם (פ״א סי׳ לה). מ מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״א). נ שָׁם בַּגְּמָרָא (ע״ב) כְּגִרְסַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַבֵּנוּ תָּם (שם תוס׳ ד״ה והא) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא״ש שָׁם (סי׳ כט). ס כְּדִמְפָרֵשׁ רַב אַמִּי שָׁם. ע כְּרָבָא שָׁם. פ מִשְׁנָה שָׁם (ע״א) וּכְרַבִּי יְהוּדָה אַלִּיבָּא דְּבֵית הִלֵּל.

בְּאֵר הֵיטֵב

(ה) הָרָקִיעַ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ כְּשֶׁהַחַמָּה בִּשְׁאָר מְקוֹמוֹת, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ כְּשֶׁהַחַמָּה בְּאֶמְצַע הָרָקִיעַ, כָּשֵׁר. וְעַיֵּן טַ״ז (סק״ד) מַה שֶּׁהִקְשָׁה לָמָּה אָמְרוּ בַּגְּמָרָא לִשְׁמוּאֵל תָּנָא בְּמַתְנִיתִין תַּרְתֵּי, אַמַּאי לֹא אָמְרוּ דְּגַם לִשְׁמוּאֵל חֲדָא כְּמוֹ לְרַב, עַיֵּן שָׁם דַּף כ״ב עַמּוּד א׳ וְדוּ״ק: ז (ו) הַצְּדָדִין. כְּלוֹמַר לָא מִבַּעְיָא אִם אֵין בַּדֹּפֶן הַשֵּׁנִי הַחִיצוֹן רַק שִׁבְעָה טְפָחִים, פְּשִׁיטָא שֶׁיֵּשׁ לְהַתִּיר אוֹתוֹ חֵלֶק הַיּוֹצֵא מִן הַדֹּפֶן הָאָרֹךְ, דְּאָמְרִינַן שֶׁכַּוָּנָתוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַסֻּכָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעוֹשֶׂה דֹּפֶן הַשְּׁלִישִׁי יוֹתֵר מִשִּׁבְעָה טְפָחִים, הֲרֵי גִּלָּה דַּעְתּוֹ שֶׁעָשָׂה יוֹתֵר מֵהֶכְשֵׁר מִן הַמֻּבְחָר, וְיֵשׁ לָנוּ לוֹמַר דְּעַד מָקוֹם שֶׁעָשָׂה מְחִצָּה מְהַנֵּי וּטְפֵי לֹא, וּמַה שֶּׁעָשָׂה מְחִצָּה אַחַת אָרֹךְ בְּיוֹתֵר זֶה אֵינוֹ מִן הַסֻּכָּה, קָמַשְׁמַע לָן אֲפִלּוּ הָכִי כָּשֵׁר גַּם שָׁם, וְחָשְׁבִינַן הַמְּחִצּוֹת שֶׁעָשָׂה גַּם לָזֶה, כְּאִלּוּ הִגִּיעַ הַדֹּפֶן הַקָּצָר עַד סוֹף הַכֹּתֶל הָאָרֹךְ. טַ״ז (סק״ה) עַיֵּן שָׁם: ח (ז) לְצַמְצֵם. דְּאִם הָיָה אֶפְשָׁר, הָיָה מֻתָּר, דְּקַיְימָא לָן פָּרוּץ כְּעוֹמֵד מֻתָּר: (ח) עֵרֶב. אִם אֵינוֹ נוֹתֵן רָאשֵׁי הַכָּשֵׁר עַל הַפָּסוּל, נוֹפֵל לָאָרֶץ, וְהִלְכָּךְ הָוֵי לֵיהּ הַכָּשֵׁר מְרֻבֶּה. רַשִׁ״י (טו: ד״ה רבא): ט (ט) לְהַכְשִׁירוֹ וְכוּ׳. זֶהוּ פֵּרוּשׁ גְּמָרָא (שם ע״א) בְּבִטּוּל תִּקְרָה קָא מִפַּלְגִי, וְכָתַב רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה בביטולי) דְּאִלּוּ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְקָנֶה, וְרוֹאִין כְּאִלּוּ חָלָל שֶׁל סְכָךְ הַתַּחְתּוֹן נָגַע בִּשְׂפַת זֶה הַיּוֹרֵד וְנִסְתַּם חֲלָלוֹ, וְהָווּ כַּחֲדָא: (י) שֶׁיִּהְיֶה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר הֶחָלָל שֶׁבַּתַּחְתּוֹן יִהְיֶה מְכֻוָּן נֶגֶד רֹחַב הַקָּנֶה הָעֶלְיוֹן, שֶׁיִּהְיֶה רָאוּי לְהוֹרִיד הָעֶלְיוֹן בֵּינְתַיִם כְּמוֹ שֶׁבֵּאֵר הָרַמָ״א, וּלְאַפּוּקֵי אִם הָיָה קָצָר בְּשִׁעוּרוֹ מִן הַקָּנֶה הָעֶלְיוֹן: (יא) וְאָז כְּשֵׁרָה אֲפִלּוּ וְכוּ׳. וְכָל שֶׁכֵּן אִם אֵין בֵּין קָנֶה עוֹלֶה לְקָנֶה יוֹרֵד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, בְּוַדַּאי מְהַנֵּי אֲפִלּוּ חַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ: (יב) הָרָקִיעַ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל פִּי שֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצִּלָּתָהּ כְּשֶׁהַחַמָּה בִּשְׁאָר מְקוֹמוֹת וּמֵאִיר אוֹרָהּ דֶּרֶךְ אֲלַכְסוֹן בֵּין קָנֶה לְקָנֶה, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּה מֵחַמָּתָהּ כְּשֶׁהַחַמָּה בְּאֶמְצַע הָרָקִיעַ וְעוֹמֶדֶת בְּרֹאשׁ כָּל אָדָם, שַׁפִּיר דָּמֵי: ו (יג) וְיֵשׁ בָּהֶם הֶכְשֵׁר סֻכָּה. שֶׁל שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה טְפָחִים: (יד) אַף עַל פִּי שֶׁהַדֹּפֶן הָאֶמְצָעִי לֹא נַעֲשָׂה בִּשְׁבִילָם וְכוּ׳. כְּגוֹן שֶׁהִרְחִיק דֹּפֶן אֶמְצָעִי מִשְּׂפָתוֹ וְהִכְנִיסוֹ יוֹתֵר מֵאַמָּה לְתוֹךְ הַמְּחִצּוֹת אַחַר שֶׁרָאָה שֶׁהָיְתָה דַיָּהּ בְּכָךְ, (ט) וּמִנְכַּר מִלְּתָא שֶׁהִיא נַעֲשָׂה בִּשְׁבִיל סֻכָּה פְּנִימִית, מִכָּל מָקוֹם מוֹעֶלֶת (י) הַמְּחִצָּה זוֹ גַּם לְבָרָאֵי. (יא) וְהִסְכִּימוּ אַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ אִם הַמְּחִצָּה זוֹ נַעֲשֵׂית רַק עַל יְדֵי לָבוּד, גַּם כֵּן מְהַנְּיָא אַף לְבָרָאֵי: ז (טו) אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה דֹּפֶן וְכוּ׳. כְּלוֹמַר פְּשִׁיטָא אִם אֵינוֹ אֶלָּא שִׁבְעָה, כַּוָּנָתוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַסֻּכָּה, וְלֹא עָשָׂה אֶלָּא כְּתִקּוּן חֲכָמִים, [שֶׁכָּךְ דִּינוֹ (יג) לְכַתְּחִלָּה, שֶׁיָּכוֹל לַעֲשׂוֹת הַדֹּפֶן הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל שִׁבְעָה טְפָחִים אוֹ עַל יְדֵי טֶפַח מְרֻוָּח וְצוּרַת הַפֶּתַח וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תר״ל סָעִיף ב׳, וְעַל יְדֵי זֶה יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עַד סוֹף הַדֹּפֶן הָאָרֹךְ], מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁעָשָׂה יָתֵר עַל שִׁבְעָה טְפָחִים, אֶפְשָׁר דְּגִלָּה דַּעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל הַסֻּכָּה בִּדְפָנוֹת אֲרֻכּוֹת וְכוּ׳: ח (טז) שֶׁהֵם פְּסוּלִים לְסַכֵּךְ בָּהֶם. כְּגוֹן שֶׁהֵם שֶׁל בַּרְזֶל, דִּפְסוּלִים לְכֻלֵּי עָלְמָא. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תרכ״ט סָעִיף ב׳: (יז) וְאֵין בָּהֶם אַרְבָּעָה. דְּאִי יֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעָה טְפָחִים, הֲלֹא קַיְימָא לָן דִּסְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל בְּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים: (יח) וְאֵין מֵהֶם אַרְבָּעָה בְּמָקוֹם אֶחָד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי צֵרוּף מִשְּׁנַיִם אוֹ מִשְּׁלֹשָׁה: (יט) שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם וְכוּ׳. דְּאִם הָיָה אֶפְשָׁר, הָיָה מֻתָּר, דְּקַיְימָא לָן פָּרוּץ כְּעוֹמֵד מֻתָּר: (כ) וְנָתַן הַכָּשֵׁר עֵרֶב. בֵּין כָּל שַׁפּוּד וְשַׁפּוּד נָתַן הַכָּשֵׁר שָׁם לְרָחְבּוֹ, וּדְחָקוֹ בֵּינֵיהֶן שֶׁלֹּא יִפֹּל מִשָּׁם לָאָרֶץ: (כא) פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה בְּמָקוֹם אֶחָד. דְּקַיְימָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן תרל״ב סָעִיף א׳ דִּבְסֻכָּה קְטַנָּה פּוֹסֵל סְכָךְ פָּסוּל בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים, עַיֵּן שָׁם: ט (כב) שֶׁאֵין עֲלֵיהֶם מַעֲזִיבָה. וְכָל שֶׁכֵּן אִם הָיָה מַעֲזִיבָה עַל הַנְּסָרִים, וְהֵסִיר הַמַּעֲזִיבָה וְאַחַר כָּךְ פִּקְפֵּק הַנְּסָרִים, (יג) דִּבְוַדַּאי מְהַנֵּי, דְּהָא עָבִיד מַעֲשֶׂה רַבָּה לְשֵׁם סֻכָּה [אַחֲרוֹנִים]: (כג) דַּי בָּזֶה שֶׁיָּסִיר וְכוּ׳. וּמְהַנֵּי בָּזֶה כְּאִלּוּ סִכֵּךְ בִּתְחִלָּה בְּכָל הַנְּסָרִים לְשֵׁם סֻכָּה: (כד) כָּל הַמַּסְמְרִים וְכוּ׳.

בֵּאוּר הֲלָכָה

* אֲפִלּוּ חַמָּתָהּ מְרֻבָּה רַק שֶׁיְּהֵא הַצֵּל מְרֻבֶּה וְכוּ׳. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר [בִּגְדֵי יֶשַׁע]:

ח * וְנָתַן הַכָּשֵׁר עֵרֶב. הִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) הֶעְתִּיק דִּבְרֵי רַשִׁ״י (טו: ד״ה רבא) וְאִם אֵינוֹ נוֹתֵן רָאשֵׁי הַכָּשֵׁר עַל הַפָּסוּל נוֹפֵל לָאָרֶץ וְהִלְכָּךְ הָוֵי לֵיהּ הַכָּשֵׁר מְרֻבֶּה. א]וְלֹא הֶעְתַּקְתִּיו, כִּי תָּמְהוּ הָאַחֲרוֹנִים [הַפְּרִי מְגָדִים וְכֵן הַבִּגְדֵי יֶשַׁע], זֶהוּ שַׁיָּךְ רַק לְשִׁיטַת רַשִׁ״י דְּהַסּוּגְיָא אָזְלָא לְמַאן דְּאָמַר פָּרוּץ כְּעוֹמֵד אָסוּר, וְהִלְכָּךְ בָּעִינַן שֶׁיְּהֵא הַכָּשֵׁר מְרֻבֶּה, אֲבָל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הֲלֹא אָזֵיל לְשִׁיטַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַבֵּנוּ תָּם (שם תוס׳ ד״ה והא) דְּהַסּוּגְיָא אָזְלָא לְמַאן דְּאָמַר פָּרוּץ כְּעוֹמֵד מֻתָּר, רַק מִשּׁוּם דְּאִי אֶפְשָׁר לְצַמְצֵם שֶׁיְּמַלֵּא כָּל הָאֲוִיר וְנִמְצָא הַפָּסוּל מְרֻבֶּה, אֲבָל כִּי מְשַׁנִּינַן שֶׁנּוֹתֵן הַכָּשֵׁר עֵרֶב [דְּהַיְינוּ שֶׁדּוֹחֵק כָּל חֲתִיכַת קָנֶה לְרָחְבּוֹ בֵּין שַׁפּוּד לְשַׁפּוּד], אָז אֶפְשָׁר שֶׁיִּתְמַלֵּא כָּל הָאֲוִיר, וְנִמְצָא פָּרוּץ כְּעוֹמֵד וּמֻתָּר:

ט * אוֹ שֶׁיִּטֹּל מִבֵּין שְׁנֵי נְסָרִים אֶחָד וְכוּ׳. וּלְפִי מַאי דְּקַיְימָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן תרל״ב (ס״א) דִּסְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, מִיתּוֹקְמָא כְּגוֹן דְּהָווּ שְׁנֵי פַּסָּלִים בָּאֶמְצַע, וְאֵין מִן הַדֹּפֶן עַד הַפַּסָּל אַרְבַּע אַמּוֹת,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ו (ט) וְכַוָּנָתִי בָּזֶה לְיַשֵּׁב מַה דְּנָקַט הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דֹּפֶן הָאֶמְצָעִי, דְּבֶאֱמֶת גַּם הַדְּפָנוֹת שֶׁבַּצְּדָדִין נַעֲשׂוּ רַק בִּשְׁבִיל סֻכָּה הַפְּנִימִית כְּפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (יט. ד״ה לבראי), אֶלָּא דְּבָהּ מִינְכַּר טְפֵי כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשְׁתִּי: (י) וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְפִי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם, דְּהָתָם אָמְרִינַן לְגַוָּאֵי עֲבִידָן לְבָרָאֵי לֹא עֲבִידָן כִּדְאִיתָא בְּסִימָן תר״ל (ס״ח), אֲבָל הָכָא הָוֵי מְחִצָּה שְׁלֵמָה [אַחֲרוֹנִים]: (יא) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּבֵאוּר הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּלְבוּשֵׁי שְׂרָד וְיַד אֶפְרַיִם וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ד), דְּלֹא כְּהַנְּתִיב חַיִּים: ז (יג) הַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ט (יג) וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ז) שֶׁהֵבִיא דְּהָרַלְבַּ״ח (שו״ת סי׳ א ד״ה גם מכאן) גּוּפֵיהּ בְּמַסְקָנָתוֹ הִסְכִּים לְהָקֵל:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״ב) הביא את דברי המג״א, שכתב: שאז על כרחו אם אינו נותן ראשי הקנים על השפוד הרי הן נופלים לארץ וכו׳.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah